ГСАГД
Гимназия по Строителство и Архитектура, Графика и Дизайн „Кольо Фичето"
Ямбол 8600, ул.Битоля 35
046 661 441 • www.pgsa-yambol.org
info-2811607@edu.mon.bg

УТВЪРДИЛ:
/Мария Тонкова/

ЕТИЧЕН КОДЕКС НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ В ГСАГД „К.ФИЧЕТО“ – ГР.ЯМБОЛ

за учебната 2026/2027 година

Етичният кодекс на училищната общност за учебната 2026/2027 година е приет на редовно заседание на Педагогическия съвет с Протокол № 17/14.09.2026 г. на училището.

Съдържание

Въведение 3

Общи положения 3

Глава първа. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ 3

I. Обхват на кодекса 3

II. Цели на кодекса 4

III. Върховенство на закона в работата на учителя 4

Глава втора. ПОВЕДЕНИЕ И ВЗАИМООТНОШЕНИЯ МЕЖДУ УЧАСТНИЦИТЕ В ОБЩНОСТТА 4

I. Поведение и облик на учителя в обществото 4

II. Отношение към учениците 5

III. Поведение, недопускащо прояви на корупция 5

IV. Взаимоотношения между учители 6

V. Учителят и служебната информация 6

VI. Учениците 7

VII. Родителите 8

Глава трета. ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ 8

I. Права и задължения на учителите 8

II. Права и задължения на учениците 9

III. Права и задължения на родителите 11

Глава четвърта. ДРУГИ РАЗПОРЕДБИ 12

I. Допълнителни разпоредби 12

II. Обществен съвет 13

III. Комисия по етика 13

IV. Цели и средства на Етичната комисия 14

V. Санкции и отговорности 14

VI. Заключителни разпоредби 14

ВЪВЕДЕНИЕ

Училището е място, където се изгражда сплотена училищна общност на ученици, учители и родители. Тази общност функционира по-успешно на принципа на общото действие и сътрудничество, като подпомага и допълва личните усилия на всеки отделен член. Всички членове на общността се отнасят с уважение помежду си и си помагат за постигането на една обща цел: по-добро образование. Всеки учител осъществява своите професионални задължения в услуга на учениците и допринася за формиране облика на училището.

За всеки работещ в училището е чест и морален дълг да спазва принципите на професионалната етика.

Етичният кодекс на училищната общност е съобразен с разпоредбите на Конституцията на Република България, Закона за закрила на детето, Закона за предучилищно и училищно образование, Наредбата за приобщаващо образование, Конвенция на ООН за Правата на детето, Европейската харта за правата на човека и др.

Етичният кодекс на училищната общност има за цел да определи:

1. стандартите за професионално поведение;
2. моралните отговорности към учениците и семействата им;
3. моралните отговорности към учителите, директора и заместник-директорите другите педагогически специалисти, лицата от непедагогическия персонал и към обществото;
4. принципите, които трябва да следват в работата си педагогическите специалисти.

Целта на създаването на кодекса – консолидация на усилията на всички участници в образователния процес (педагози, служители, ученици, родители).

Глава първа

I.ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Този етичен кодекс се отнася до всички субекти на педагогическия процес в училище: учители, служители, ученици и техните родители.

Етичните правила в този кодекс са приложени за ГСАГД „Кольо Фичето“ съобразно Закона за предучилищното и училищно образование и се отнася до:

- Етичните норми и принципи на училищната общност;
- Отношенията между учители и ученици;
- Учители и помощен персонал;
- Учителите;
- Работещите в училището и родителите;

- Права и задължения на учителя, определени с Етичния кодекс за работа с деца;
- Права и задължения на ученика.
- Права и задължения на родителя.

Със съдържанието на кодекса се запознават всички членове на колектива на ГСАГД. Всеки новопостъпил задължително се запознава със съдържанието на документа.

Основни принципи на Етичния кодекс на общността: хуманност, справедливост, професионализъм, отговорност, търпимост, демократичност, партньорство и солидарност.

II. ЦЕЛИ НА КОДЕКСА:

Етичният кодекс на общността има за цел да:

- Определи етичните норми и принципи на училищната общност;
- Определи етичните стандарти за професионална дейност на учителя;
- Развива култура и професионални ценности, основани на принципите на хуманност, законност, демократичност и зачитане правата на човека;
- Подпомогне приобщаването на учителите към процеса на изграждане на обща европейска култура;
- Повиши общественото доверие към професията на учителя;

III. ВЪРХОВЕНСТВОТО НА ЗАКОНА В РАБОТАТА НА УЧИТЕЛЯ

1. Учителят изпълнява служебните си задължения при спазване на Конституцията на РБ, Закона за предучилищното и училищното образование и останалите нормативни и поднормативни актове, отнасящи се до образованието.
2. Учителят съобразява законността на действията си с действащите нормативни актове.

Глава втора

ПОВЕДЕНИЕ И ВЗАИМООТНОШЕНИЯ МЕЖДУ УЧАСТНИЦИТЕ В ОБЩНОСТТА

I. ПОВЕДЕНИЕ И ОБЛИК НА УЧИТЕЛЯ В ОБЩЕСТВОТО

1. Учителят изпълнява своите задължения в интерес на учениците.
2. Учителят дава личен пример на учениците с поведението си.
3. При изпълнение на професионалните си задължения учителят търси подкрепата

на родителите, Отдел „Закрила на детето“ при Дирекция „Социално подпомагане“, Детска педагогическа стая.

4. Учителите сътрудничат с неправителствени организации и представители на обществеността, като спазват професионална независимост.
5. Учителят спазва стриктно своите задължения, определени в педагогическата дейност на училището и Правилника за вътрешния трудов ред, като носи отговорност за своите действия и бездействия.
6. Учителят не злоупотребява с правомощията си.
7. Учителят поддържа приличен външен вид, който не уронва престижа на училището.
8. Учителят не трябва да употребява алкохол или упойващи вещества, които могат да повлияят на изпълнение на задълженията му.
9. Основното задължение на учителя е да осигури качествено знание и възможност за най-пълна изява и развитие на потенциала у всеки ученик.
10. Задължение на учителя е да бъде добронамерен, да проявява безпристрастност, индивидуален подход и уважение към учениците и да създава условия за лична изява на всеки ученик.
11. Задължение на учителя е да въвежда модерните форми на обучение, да преподава съобразно новите тенденции на съвременното знание и да повишава своята квалификация.
12. Задължение на учителя е също да поддържа постоянния контакт между членовете на училищната общност на основата на най-пълна информираност.
13. Всички задължения на учителя са свързани с основното му право да изисква подобаващо уважение и признание за своя труд.
14. Учителят има решаваща роля за формирането на достойни личности и достойни граждани на обществото, основано на демократичните ценности в Република България.
15. Чрез обучение и морално възпитание учителят подготвя учениците за бъдещата им активност в гражданското общество.

II. ОТНОШЕНИЕ КЪМ УЧЕНИЦИТЕ

1. Учителят и непедагогическият персонал защитават правата на колеги и ученици;
2. Учителят не уронва достойнството на обкръжаващите го;
3. Учителят запазва в тайна всяка лична информация, отнасяща се за учениците и техните семейства.
4. Учителят не изнася извън институцията информация, която би намалила

училищния имидж;

5. Учителят зачита вярванията и начина на живот на другите вероизповедания, съвместени в правовата държава;
6. Учителят не допуска дискриминация, основана на пол, раса, език, религия, убеждения, мнения, национален или социален произход.

III. ПОВЕДЕНИЕ, НЕДОПУСКАЩО ПРОЯВИ НА КОРУПЦИЯ

1. Учителят не се възползва от правомощията си с цел лично облагодетелстване или друга користна цел.
2. Когато станат известни факти и обстоятелства за възникнал конфликт на интереси, учителят уведомява директора на училището за това.
3. Учителят не допуска да бъде поставен във финансова и друга зависимост от отделни лица, които могат да повлияят на обективното поставяне на оценки на учениците.

IV.ВЗАИМООТНОШЕНИЯ МЕЖДУ УЧИТЕЛИТЕ И ОСТАНАЛИТЕ СЛУЖИТЕЛИ

1. Директорът, в качеството си на ръководител, зачита достойнството и правата на подчинените си и е отговорен за заповедите, които издава, за тяхното изпълнение и последствията от тях.
2. Директорът е пример за професионално, безпристрастно и ефективно изпълнение на служебните задължения.
3. Директорът проявява отговорност към подчинените си, подпомага професионалното им развитие, насърчава ги, предприема при нужда корективни мерки.
4. Учителят изпълнява коректно и добросъвестно заповеди и задължения, съответстващи на закона.
5. Учителят не изпълнява заповеди, нареждащи му да извърши незаконни действия.
6. Учителят дава точен и обективен отчет пред директора за изпълнение на служебните задачи.
7. Между учителите не се допускат никакви форми на дискриминация.
8. Учителят не прави изказвания и призиви към колегите си за участие в мероприятия, нарушаващи обществения ред.
9. Учителят изгражда и поддържа отношения на уважение, доверие, сътрудничество и лоялност.

10. Учителят обменя със своите колеги информация и ресурси, които имат отношение към благополучието и закрилата на правата на детето.
11. Учителят работи за утвърждаване на собствения и на колегите си авторитет, въздържайки се от действия, които биха уронили престижа на професията, и проявява нетърпимост към подобни действия.

V. УЧИТЕЛЯТ И СЛУЖЕБНАТА ИНФОРМАЦИЯ

1. Обработването на личните данни се осъществява съобразно международните принципи за защита на данните и вътрешното законодателство.
2. Служебната информация не може да бъде използвана за користни цели и неможе да се разгласява пред трети лица, освен по предвидения от закона ред.
3. Учителят спазва нормативните изисквания за достъп до информация като съблюдава правилата за защита на класифицираната информация.
4. Не се вписват неверни данни в документи, издавани, съхранявани или изисквани за нуждите на МОН.

VI. УЧЕНИЦИТЕ

1. Училищната общност е като семейство, в което всички членове се отнасят помежду си с уважение.
2. Личната отговорност на ученика означава:
   - Да се явява в училище 10 минути преди началото на учебните занятия;
   - Да влиза в училище спокойно, почтително да поздравява;
   - Да се старае с достойнство да изслушва забележките на учители, дежурни и да изпълнява техните изисквания;
   - Да се подготвя за учебния процес колкото е възможно по-добре;
   - По време на учебните часове мястото на ученика е в клас;
   - След приключване на учебните занятия, преди напускане на кабинета, да подреди работното си място;
   - Да не решава конфликтите в училище с агресия;
   - Да спазва правилника за поведение в училище;
   - Да иска съвети от учители и родители, когато се налага;
   - Да уважава различните мнения;
   - Да оказва помощ на нуждаещите се;
   - Да изисква информация по всички интересуващи го въпроси;
   - Да опазва личните си вещи.

3. Право на ученика е да бъде зачитано мнението му и да бъде уважавано достойнството му.
4. Право на ученика е да участва в ученически общности и групи по интереси.
5. Основна грижа на ученика е личното му развитие и успех, който се гарантира от благоприятния климат на сигурност в училище. По тази причина ученикът трябва да се стреми към добронамерени и приятелски отношения с учителите и със съучениците си.

VII. РОДИТЕЛИТЕ

1. Родителите помагат, според възможностите си, да се утвърди трайно авторитета на училището.
2. Основни задължения на родителя / настойника, законния предтавител / са:
   - Да проявява постоянни грижи за доброто образование на своето дете;
   - Да следи и насърчава неговите успехи;
   - Да го съветва и осигурява всички възможности за творческото му развитие;
   - Съдейства за самостоятелното критично мислене на детето;
   - Съобразява се с индивидуалните потребности и желания на детето.
3. Семейството трябва да дава пример за разбирателство и добри взаимоотношения.
4. Задължения на родителя /настойника/ е да се интересува от мнението на учителите и да се съобразява с тях, както и да съдейства на институцията училище в името на развитието на детето си и неговата успешна реализация.
5. Родителят трябва да упражнява контрол и да налага своя авторитет без насилие, като зачита детето и спазва основните му права.
6. Родителят възпитава детето чрез своя личен пример в дух на уважение, толерантност, инициативност и свободолюбие.
7. Родителят трябва да се стреми да решава конфликтите между поколенията спокойно и в контакт с всички членове на училищната общност.
8. Родителят подготвя детето за живота и има една основна морална задача – да създава ценности и да ги предава на следващите поколения.

Глава трета
ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ

I. ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА УЧИТЕЛИТЕ. ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ.

Те са определени с чл. 219 и чл. 220 от Закона за предучилищното и училищното образование.

Учителят има право да:

- бъдат зачитани правата и достойнството му;
- да определя методите и средствата за провеждане на образователния процессъобразно принципите и целите, определени в Закона;
- да участва във формирането на политиките за развитие на училището;
- получава професионална подкрепа в процеса на изпълнение на служебните задължения;
- да получава информация за възможностите за повишаване на професионалната си квалификация от директора на училището, от регионалното управление по образованието и от Министерството на образованието и науката;
- да бъде поощряван и награждаван за постиженията си.

1. Учителят има право на работна среда, позволяваща пълна изява на способностите му и свободна от всякакви форми на насилие и дискриминация.
2. Учителят има право на подкрепа от всички институции.
3. На учителя се дължи почит и уважение от учениците, родителите, административните органи и обществеността.

Учителят е длъжен да:

- изпълнява задълженията си, определени от Кодекса на труда, в нормативните актове в системата на народната просвета и в длъжностната характеристика;
- изпълнява нормата за задължителна преподавателска работа, определена с наредба на министъра на образованието и науката;
- изпълнява решенията на педагогическия съвет, както и препоръките на контролните органи на РУО и на МОН;
- опазва живота и здравето на учениците и децата по време на образователно-възпитателния процес и на други дейности, организирани от него или от училището;
- повишава професионалната си квалификацията.

4. Учителят не може да нарушава правата на ученика, да унижава личното му достойнство, да прилага форми на физическо и психическо насилие върху него.

„К.Фичето“ според приетия етичен кодекс:

1. Служителят е длъжен да спазва служебната йерархия и отговорно да изпълнява актовете и заповедите на горестоящите органи, когато не противоречат но закона, морала и добрите нрави.
2. Служителят не е длъжен да изпълни нареждане, което засяга неговите права, правата на неговата съпруга или съпруг, роднини по права линия без ограничения, по съребрена линия до четвърта степен и по сватовство до втора степен включително. В този случай той е длъжен незабавно да уведоми органа, от когото е получил нареждането.
3. Служителят не трябва да изразява лични мнения по начин, който може да бъде тълкуван като официална позиция на училището.
4. Служителят има право на лично мнение по субсидиарност, т.е. в професионалните групи, в които участва – методическо обединение/комисии по компетентности и педагогически съвет, по въпроси, които се отнасят до професионализма, квалификацията, колегиалността, толерантността и взаимното уважение.
5. Служителят не трябва да позволява да бъде поставян или да изглежда поставен в положение на зависимост от когото и да било. Той също не трябва да върши работата си по начин, допускащ влияние от друг.
6. Служителите в училището изпълняват съвестно задълженията си и повишават квалификацията си постоянно.
7. Служителите не допускат пристрастност и облагодетелстване, които да окажат влияние върху изпълнението на служебните им задължения или преценката им, или да бъдат възнаграждение за това.
8. Служителите опазват повереното им имущество с грижата на добър стопанин, не допускат използването му за лични цели и своевременно информират отговорните длъжностни лица при загубата или повредата му.
9. Служителите в училището създадат всички необходими условия за опазване на лични данни и на поверителна информация.
10. Бивши служители на училището не използват поверителна информация или друга, която може да навреди на някого или да навреди на авторитета на училището.

II. ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА УЧЕНИЦИТЕ

1. Ученикът има право да:

- бъде обучаван и възпитаван в здравословна, безопасна и сигурна среда;
- бъде зачитан като активен участник в образователния процес;
- избира профила и професията;
- избира между учебните предмети или модули, предложени от училището за изучаване в избираемите и във факултативните учебни часове;
- получава библиотечно-информационно обслужване;
- получава информация относно обучението, възпитанието, правата и задълженията си;
- бъде своевременно информиран за срока и обема на писмените работи през учебния срок;

- получават обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие;
- бъде информиран и консултиран във връзка с избора на образование и/или професия;
- участва в проектни дейности;
- дава мнения и предложения за училищните дейности, включително за избираемите и за факултативните учебни часове;
- чрез формите на ученическо самоуправление да участва в обсъждането при решаване на въпроси, засягащи училищния живот и училищната общност;
- получава съдействие от училището и от органите на местното самоуправление при изразяване на мнението си по въпроси, които пряко го засягат, както и при участие в живота на общността;
- представя училището на конкурси, състезания и други мероприятия в съответствие със своите възможности и умения;
- бъде поощряван с морални и материални награди.

2. Учениците участват в училищния живот и в организационното развитие на училището чрез различни форми на ученическо самоуправление на ниво паралелка и училище, определени с правилника на училището по предложение на учениците.
3. **Учениците имат следните задължения:**
   - да присъстват и да участват в учебните часове и занимания;
   - да съхраняват авторитета на училището и училищната общност и да допринасят за развитие на добрите традиции;
   - да зачитат правата, честта и достойнството на другите, както и да не прилагат всякакъв вид насилие;
   - да показват уважение към учителите и останалите работници и служители в училище, да се подчиняват на инструкциите и разпоредбите на директора на училището, педагогическия съвет, учителите, а също така нарешението на класния ръководител и училищното самоуправление;
   - да се явяват в училището с облекло и във вид съгласно изискванията на училищния правилник;
   - да не носят оръжие, както и други предмети, които са източник на повишена опасност;
   - да спазват правилата за поведение в паралелката и в училището;
   - да спазват правилника за дейността на институцията;
   - да не възпрепятстват със своето поведение и постъпки нормалното

протичане на учебните часове;

- да не използват мобилните си телефони по време на учебните часове.

4. Учениците носят отговорност, в съответствие с Правилника на училището, за нарушаване на МТБ, учебното оборудване, инвентара и друго училищно имущество.

III. ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА РОДИТЕЛИТЕ

Те са определени с чл. 208, чл.209 и чл. 210 от Закона за предучилищното и училищното образование.

(1) Сътрудничеството и взаимодействието между родителите и училището се осъществяват чрез индивидуални консултации, родителски срещи, обучения, както и всеки път, когато конкретна ситуация или поведение на ученика го прави необходимо.

(2) Средство за постоянна връзка между училището и родителя е бележникът за кореспонденция, електронен дневник, електронна поща.

(3) Средство за връзка със семейството може да бъде и електронната поща на един от родителите, както и електронният дневник.

(4) Източник на информация за дейността на училището е сайтът на училището.

Родителите имат следните права:

1. Периодично и своевременно да получават информация за успеха и развитието на децата им в образователния процес, за спазването на правилата в училище и за приобщаването им към общността;
2. Да се срещат с ръководството на училището, с класния ръководител, с учителите и с другите педагогически специалисти в определеното приемно време или в друго удобно за двете страни време;
3. Да присъстват и при желание от тяхна страна да бъдат изслушвани, когато се решават въпроси, които засягат права и интереси на ученика;
4. Най-малко веднъж годишно да получават информация, подкрепа и консултиране по въпроси, свързани с образованието, с кариерното ориентиране и с личностното развитие на децата им;
5. Да избират и да бъдат избирани в обществения съвет на училището;
6. Да изразяват мнение и да правят предложения за развитието на училището.

Задължения на родителите:

1. Да осигуряват редовното присъствие на ученика в училище, като уведомяват своевременно в случаите на отсъствие на ученика;

2. Редовно да се осведомяват за своите деца относно приобщаването им в училищната среда, успеха и развитието им в образованието и спазването на училищните правила;
3. Да спазват правилника за дейността на училището и да съдействат за спазването му от страна на ученика;
4. Да участват в процеса на изграждане на навици за самоподготовка като част от изграждането на умения за учене през целия живот;
5. Да участват в родителските срещи;
6. Да се явяват в училище след покана от учител, директор или друг педагогически специалист в подходящо за двете страни време.

Глава четвърта
ДРУГИ РАЗПОРЕДБИ

I. ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

1. Правилата на поведение, съдържащи се в този Етичен кодекс, са неизменна част от ежедневната дейност на работещите в училище.
2. Спазването на етичните правила за поведение е гаранция за законност на действията и защита от неоснователни обвинения.
3. Чрез спазването на правилата на поведение, заложени в Етичния кодекс и приети от всеки член на общността, се допринася за утвърждаването на положителен образ на ГСАГД „Кольо Фичето“ – гр. Ямбол. Настоящият кодекс е отворен документ, подлежащ на непрекъснато развитие и обогатяване.

II. ОБЩЕСТВЕН СЪВЕТ

1. На основание чл. 265 от ЗПУО, с цел създаване на условия за активни и демократично функциониращи общности, в ГСАГД „Кольо Фичето“ – гр. Ямбол се създава обществен съвет, който подпомага развитието на училището, осъществява граждански контрол на управлението му и участва в създаването и приемането на етичния кодекс на общността.
2. При неодобрение от обществения съвет на актовете, те се връщат с мотиви за повторно разглеждане от педагогическия съвет. При повторното им разглеждане педагогическия съвет се произнася по мотивите и взема окончателно решение.

III. КОМИСИЯ ПО ЕТИКА

1. За спазването на Етичния кодекс и разрешаване на възникнали с приложението му казуси към училищната общност се създава Комисия по етика в състав:

Председател:

Стоилка Маркова – заместник-директор

Членове:

Димитрина Кабакова – училищен психолог

Дора Георгиева – учител по БЕЛ

Йорданка Монева – учител по химия

Янка Колева – учител по математика

Светлана Чамова-Маринова – учител по БЕЛ и италиански език.

2. Членовете на комисията се избират от педагогическия съвет за срок от две години.
3. Комисията по етика:
   - Разглежда сигнали, свързани със спазването на Етичния кодекс;
   - Дава задължителни тълкувания на Етичния кодекс;

4. Всеки заинтересован член на училищната общност има право да внесе сигнал в Комисията по етика.
5. Комисията по етика разглежда постъпилите сигнали и се произнася смотивирано становище най-късно в срок от 10 работни дни.
6. При установено неспазване на този кодекс Комисията налага санкция.
7. Непроизнасянето в срок от две седмици се смята за мълчалив отказ за налагане на санкция.

IV. ЦЕЛИ И СРЕДСТВА НА ЕТИЧНАТА КОМИСИЯ:

- Да защитава правото на учителите, служителите на училището;
- Да гарантира правото на служителите и учителите, както и родителите да бъдат всестранно и точно информирани;
- Да допринася за установяването на професионални стандарти;
- Да допринася за издигането на авторитета на ГСАГД „Кольо Фичето“ – гр. Ямбол;
- Да създаде система за саморегулиране на преподавателите чрез прилагане на Етичния кодекс и решаване на спорове между училището и обществото;
- Да укрепва свободата на словото, защитавайки правата на учителите, ученицитеи

другите членове на училищната общност;

- Да подпомага българския учител за прилагане на етичните правила и норми.

V. САНКЦИИ И ОТГОВОРНОСТИ

1. Санкциите по този кодекс се налагат с цел да се предупреди и превъзпита нарушителя към спазване на етичните норми и да се въздейства възпитателно върху останалите членове.
2. Санкциите са:
   - Писмено уведомяване на служителя и даване на публичност на случая.
   - Предложение до работодателя за дисциплинарно наказание.
   - Информиране на Обществения съвет.
3. Непроизнасянето в срок от две седмици от получаване на сигнала се счита за мълчалив отказ за налагане на санкция.

VI. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

1. Настоящият Етичен кодекс е разработен въз основа на Етичния кодекс за работа с деца и Закона за предучилищното и училищното образование
2. Всеки един учител, служител, ученик или родител е длъжен да се запознае с разпоредбите на настоящия кодекс.
3. Настоящият етичен кодекс на училищната общност е актуализиран и влиза в сила от деня на утвърждаването му със Заповед на Директора на ГСАГД „Кольо Фичето“ – гр. Ямбол.